

De grote successen achter de antibioticareductie

De varkenshouderij is zeer succesvol gebleken in het terugbrengen van het antibioticumgebruik. Twee varkensartsen vertellen welke maatregelen in hun praktijk vooral hebben geleid tot dit succes.

GEESJE ROTGERS

Manon Houben is varkensarts bij PorQ. PorQ is een onafhankelijke adviesorganisatie op het gebied van bedrijfsvoering en bedrijfsontwikkeling met als belangrijkste aandachtsveld het verbeteren van de diergezondheid. Wat zijn volgens Houben de drie belangrijkste succesfactoren achter de antibioticareductie?

1 Kengetal dierdagdosering

“De ontwikkeling van het kengetal dierdagdosering (ddd) heeft een enorme bijdrage geleverd aan de antibioticareductie. Dit kengetal heeft dierenartsen en varkenshouders veel inzicht gegeven in het antibioticumgebruik. Daarvoor had je als varkenshouder eigenlijk geen idee of je veel of

weinig gebruikte, er was geen manier om het verbruik te meten. Hierbij wil ik ook de normstelling van de Autoriteit Diergeneesmiddelen (SDa) noemen. De SDa geeft heeft aangegeven bij welke dierdagdosering het verbruik te hoog is. Daarbij heeft de SDa ervoor gezorgd dat varkenshouders weten waar zij staan ten opzichte van collega's. Ook worden varkenshouders die te hoog zitten in het verbruik daarop geattendeerd. We hebben hiermee een sturingsinstrument in handen.”

2 Betere huisvesting

Het 'jaar 2013' heeft ook veel invloed gehad. Vanaf dit jaar golden de nieuwe eisen voor het dierenwelzijn en het milieu. Varkenshouders hebben deze wettelijke verplichtingen aangegrepen om hun bedrijf te moderniseren en daarbij is er veel aandacht geweest voor de diergezondheid. De betere huisvesting en het betere management hebben geleid tot gezondere dieren.

3 Waterkwaliteit blijft punt van zorg

Houben vraagt meer aandacht voor de waterkwaliteit op varkensbedrijven. Met name de vieze biofilm in de waterleidingen kan een bron van ziekteverwekkers zijn. “In de varkenshouderij komt er meer aandacht voor de waterkwaliteit, maar het kan nog veel beter”, aldus de dierenarts. “In veel stallen was de waterkwaliteit slecht, de kwaliteit verbetert wel, maar op veel bedrijven is die nog onder de maat.” De biofilm is een verzameling van micro-organismen die verkleefd zijn aan elkaar en zich hebben gehecht aan de binnenkant van de waterleiding (zoals de drinkwaterleiding in de stal). Naast bacteriën bestaat de biofilm ook uit schimmels en gisten, en recent is aangetoond dat ook virussen zich kunnen ophouden in de biofilm. Volgens de Gezondheidsdienst voor Dieren kunnen de volgende bacteriën in de biofilm aanwezig zijn: E. coli, enterococci en Clostridium perfringens, maar ook andere ziekteverwekkers als streptococci en salmonella. Vanuit de waterleiding kunnen dieren worden geïnfecteerd.

Rudolf Raymakers is varkensarts bij De Varkenspraktijk in Someren en vanaf het eerste uur betrokken bij de ontwikkeling van handvatten voor de antibioticareductie. Vorige maand won hij voor zijn inspanningen de innovatieprijs 'Varkens gezonder produceren'. Wat zijn volgens Raymakers de belangrijkste successen achter de antibioticareductie?

1 Geen tomen meer mengen

“Wij hebben veel nadruk gelegd op de contactstructuren. Veel infecties worden namelijk over het bedrijf verspreid door het mengen van tomen biggen en diergroepen binnen afdelingen. Samen met de varkenshouders hebben we ervoor gezorgd dat het bedrijf zodanig werd ingericht dat de verschillende groepen varkens geen contact meer met elkaar hebben. Hierdoor vindt minder verspreiding van kiemen plaats op het bedrijf. Op veel varkensbedrijven binnen onze praktijk heeft deze maatregel enorm goed gewerkt”, vertelt Raymakers. “Verder worden materialen als behandelkarren niet meer van de ene naar de andere diergroep gereden en is er voor iedere diergroep aparte bedrijfskleding. Veel varkenshouders dachten aanvankelijk dat een dergelijke werkwijze binnen hun bedrijf onmogelijk was, maar in de praktijk blijkt dat heel veel wél mogelijk is”, ervaart Raymakers.

2 Schoonmaken en desinfectie

“De veel betere hygiëne is een tweede succesfactor. Op de bedrijven zijn de puntjes op de i gezet: bij injecties wordt per toom een nieuwe naald gebruikt. Ook worden spuiten en andere materialen na gebruik goed schoongemaakt en gedesinfecteerd. Ook de afdelingen worden tegenwoordig consequent schoongemaakt en ontsmet.

3 Meer aandacht rondom werpen

Een derde succesfactor ligt in extra aandacht voor de zeug rondom het werpen. “Zeughouders hebben tegenwoordig veel meer aandacht voor de zeug en de opvang van de pasgeboren biggen”, vertelt Raymakers. Zo blijkt het aanbieden van

Rudolf Raymakers

een jutezak aan de zeug voor het werpen te zorgen voor een vlotter geboorteprocess. Zeugen die hun nestgedrag enigszins kunnen uiten, werpen veel rustiger en vlotter met als gevolg meer levensvatbare biggen en minder doodliggers. Voor een goede opstart van de biggen is het tevens belangrijk dat de biggen vlot na de geboorte voldoende biest opnemen en niet te lang achter de zeug blijven liggen en verkleumen. §

FOTO: TWAN WIEMANS

